



Perto lituanistinės mokyklos „Baltų šalelė“ įkūrėjos: „Tikime, kad darome gerą ir reikšmingą darbą“

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Lituanistinėse mokyklose vaikai, o kartais ir suaugusieji mokosi lietuvių kalbos, gilina Lietuvos istorijos, geografijos ir kultūros žinias. Lituanistinė mokykla dažnai yra kaip maža lietuviška šeima, kurioje visi kartu ne tik mokosi, bet ir dalijasi rūpesčiais ir džiaugsmiais, švenčia šventes. Jau daugiau nei pusmetį Vakarų Australijoje, Perte, veikia lituanistinė mokykla „Baltų šalelė“. Tai vienintelė tokia lituanistinė mokykla vakarinėje šalies dalyje. „Pasaulio lietuvis“ sveikina lituanistinės mokyklos „Baltų šalelė“ mokinius, tėvus, mokytojus ir linki, jog mokykla taptų svarbia jų gyvenimo dalimi, neišsemiamu žinių aruodu ir lietuviybės į(si)tvirtinimo ir sklaidos centru. Publikuojame pokalbį apie ilgai brandintą idėją ir jos realizavimo kelią su mokyklos įkūrėjomis – Jūrate Kušeliauskiene ir Ingrida Peleckaitė-Radzivaniene, kurios juokaudamas sako, jog mokykla tarsi vis dar išgyvena savotišką „medaus mėnesį“.



Jūratė Kušeliauskienė

Kaip Jums gimė idėja atidaryti lituanistinę mokyklą Perte?

Jūratė Kušeliauskienė. Aš atvykau į Pertą su šešerių metų dukra Liepa ir išikūrė mes pradėjome ieškoti lietuvių šeimų. Mano dukra angliškai dar visiškai nekalbėjo, pastebėjome, kad čia nėra lietuviškai kalbančių vaikų. Tai buvo toks „wow“! Kaip tai gali būti? Australijoje yra labai populiari mamoms burtis į grupes, klubus. Pradžioje tokių mamų klubą inicijuoja vietinė valdžia, kuri yra atsakinga už naujų mamų integraciją. Mamos renkasi į klubus, dalijasi ten savo patirtimis, sprendžia problemas. Mes taip pat suorganizavome tokių lietuvių mamų susibūrimą ir vieną kartą per savaitę rinkdavomės vaikų žaidimų aikštelėje kartu su savo vaikais pabendrauti, pažaisti, pasikalbėti lietuviškai. Greit pastebėjome, kad mūsų, lietuvių mamų, jau gal kokios 9, o ir vaikų jau visas būrys, jau net ne klasė, bet akivaizdžiai visa mokykla. Buvo mamų, kurios prašė užsiimti lietuvių kalbos mokymu net ir privačiai. Aš ilgą laiką nesiryžau, nes atrodė, jog lietuviams tik trūksta motyvacijos patiems mokyti savo vaikus, bet ilgainiui supratau, kad yra

ir kitų kliūčių. Jeigu abu tėvai yra dirbantys – jie dažnai neturi laiko, nežino, kaip mokyti kalbos, net mokymo priemonių, vadovėlių ar šiaip lietuviškos knygos paprastai nenuėsi į knygyną ir nenusipirksi.



Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė

Man labai padėjo į Pertą atvykusi bendražygė Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Mes abi atvykome į Australiją iš Lietuvos, tačiau dauguma lietuvių, su kuriais čia bendraujame, dažniausiai yra atvykę iš Airijos, Anglijos, Vokietijos ir kitų Europos šalių. Jų vaikai gimę jau ne Lietuvoje ir tas ryšys su Lietuva jau kiek daugiau atitolęs nei mūsų, dar visai neseniai išvykusių iš Lietuvos. Ingrida buvo tas žmogus, su kuriuo mes pradėjome kalbėti apie galimybę įsteigti lituanistinę mokyklą. Vieną dieną susėdome, pasidarėme veiksmų planą, atlikome apklausą. Nutarėme, kad jeigu bus nors vienas vaikas, kuris mokysis lietuvių kalbos, tai mes mokyklą atidarysime. Surinkome 28 vaikus, norinčius mokytis lietuvių kalbos,

o per paskutines dvi savaites prisijungė dar keletas šeimų. Mūsų mokykla yra subūrusi 21 lietuvių šeimą. Tuo mes labai džiaugiamės.



Kiek mokykloje dirbs mokytojų, gal galite juos pristatyti? Kiek mokinių lankys mokyklą? Papasakokite apie savo mokinius. Kas jie?

Jūratė Kušeliauskienė. Šiuo metu mokykloje dirba 5 mokytojos. Aš pati dirbu su pradinio mokyklinio amžiaus grupe. Mes turime ir pačių mažiausių vaikučių, nuo 18 mėnesių iki 3 metų, grupę, kurią kuruoja mokytoja Raminta Idas. Tai žaidimų grupė, į kurią vaikai susirenka su tėvais, žaidžia žaidimus, dainuoja daineles, daro darbelius. Mes turime 4-6 metų amžiaus grupę, šios grupės mokytoja – mano bendražygė Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Labai džiaugiamės ir gana gausia suaugusiųjų grupe, kuri per paskutines savaites pasipildė dar dviem mokiniiais. Šiai 9 mokinių grupei pamokas veda socialinių mokslų daktarė, Perto Murdocho universiteto dėstytoja Vita Akstinaitė. Ji atėjo į mokyklą jau turėdama nemažai patirties mokant suaugusiuosius. Labai džiaugiamės, kad ji yra su mumis. Dar turime krašto pažinimo mokytoją Kristiną Tamašauskaitę. Ji į Pertą atvyko

neseniai, tačiau mes ją greitai čiupome ir įtraukėme į savo veiklas. Taip pat pas mus dirba 2 asistentės, kurios labai pagelbėja, kai reikia padėti integruotis į mokyklą atėjusiems naujiems mokiniams. Jas rasti nebuvo sunku – suradome per dvi dienas, tai iš tiesų rodo, kad žmonės apie mus čia žino, domisi, nori prisidėti prie mūsų veiklos. Labai smagu, jog ir vaikučių tėčiai mokosi lietuvių kalbos, vis dažniau mes juos girdime pasisveikinant ar atsisveikinant lietuviškai, jeigu jie ateina į žaidimų grupę, stengiasi kalbėti lietuviškai. Džiugu, kad jie palaiko tą mūsų iniciatyvą, idėją.



Lituanistinės mokyklos „Baltų šalelė“ mokytojų kolektyvas. I. Dzvankutės nuotr.

Gal daugiau žinote ir galite papasakoti apie lituanistines mokyklas, jų padėtį Australijoje?

Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Anksčiau beveik kiekviena Australijos valstija turėjo po lituanistinę mokyklą. Šiais metais iš esmės ne dėl mokinių, o dėl mokytojų trūkumo užsidarė Adelaidės lituanistinė mokykla. Melburne veikia ganėtinai aktyvi lituanistinė mokykla „Baltija“. Taip pat lituanistinė mokykla

veikia Sidnėjuje ir po truputį kuriasi nauja lituanistinė mokykla Brisbane. Aš džiaugiuosi, kad mes, įkurdami mokyklą, taip tiesiai kaip raketa į iššovėme dangų, bet, aišku, kaip ir kiekvienai mokyklai, tie pirmi dveji veiklos metai kiek romantizuoti, kaip savotiškas medaus mėnuo. Vis dėlto tikimės, kad ir toliau turėsime tiek puikių mokinių, mokytojų, daug dirbsime, kad mokykla dar ilgai gyvuotų.



Mokyklos mokytojos

Žinome, kad kai lituanistinėse mokyklėlėse kalbos mokomi ir suaugusieji, mokytojui dažnai tenka išrasti savo darbo metodiką. O kaip mokote Jūs?

Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Mums pasisekė, nes suaugusiuosius moko Vita Akstinaitė, kuri turi tokios patirties, savo metodiką, jau pasirinktus vadovėlius, tad mes su Jūrate į suaugusiųjų mokymą nesikišame, viskas ten vyksta aiškiai, sklandžiai. Jūratė yra anglų kalbos mokytoja ir tai mums labai padėjo suvokti ugdymo procesą, kaip sudaryti mokymo programą, kur susieškoti mokymo programas bei kitą medžiagą. Yra 2019 m. Švietimo ir mokslo ministerijos

patvirtinta rekomendacinė integruota lituanistinio ugdymo programa užsienio lituanistinėms mokykloms ir mes ją puikiai pasinaudojome.

Jūratė Kušeliauskienė. Mes dar kreipėmės į Melburno „Baltijos“ lituanistinės mokyklos direktorių Irmantą Domarką, klausėme jo patarimų, nuo ko mums reiktų pradėti. Jis mums patarė mokyklą užregistruoti Švietimo ir mokslo institucijų registre ir nuo tos dienos, kai mokyklą įregistravome, pradėjome gauti visą mums aktualią informaciją apie vykstančius kursus, seminarus, gavome kontaktus žmonių, į kuriuos mes galėjome kreiptis vienu ar kitu klausimu. Taip tas mokyklos vaizdas susikūrė.



Mokslo metų pradžia

Ar mokykla palaiko ryšius su kitomis lituanistinėmis mokyklomis, Lietuvos institucijomis?

Jūratė Kušeliauskienė. Na, kol kas ryšių palaikymas su kitomis mokyklomis yra dar tik mūsų planuose. Mes veikiame tik pusę metų, todėl mums svarbu savo veiklą čia įtvirtinti, tačiau esme gavę kvietimų iš Švietimo ir mokslo ministerijos dalyvauti seminaruose, konferencijoje, vienoje jų ir dalyvavau. Trys mokytojos iš mūsų mokyklos dalyvavo VDU organizuojamose intensyviose lituanistinėse studijose, į kurias kviečiami užsienio lietuvių mokytojai, dirbantys lituanistinėse mokyklose užsienyje su ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikais ir suaugusiais.

Mes labai rūpinamės savo kvalifikacija, norime turėti kuo daugiau žinių. Vienas iš būdų, kaip mes skatiname naujus mokytojus prisijungti, – tai siūloma galimybė tobulintis, kelti kvalifikaciją. Ir mes intensyviai ieškome tų galimybių tobulintis, o kai jas atrandame, labai džiaugiamės.

Kokie mokyklos „Baltų šalelė“ planai, kokių sieksite tikslų?

Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Kai turėsime tvirtą pagrindą po kojomis, stengsimės neapsiriboti vien tik savo sienomis, nes, manau, vaikams būtų smagu sužinoti, kad yra daug vaikų, kurie mokosi lietuvių kalbos ir kad jie galėtų užmegzti tarpusavyje ryšį, bendrauti, projektus kartu daryti. Kitas dalykas, aišku, plėstis ir didėti, kiek leis mūsų jėgos, skleisti žodį apie mūsų mokyklą, pritraukti kuo daugiau mokinių, kad kuo daugiau žmonių bent jau suprastų lietuvių kalbą, o jau po to ir pradėtų ją kalbėti, skleisti žinią apie Lietuvą, kalbą, kultūrą, lietuviybę visiems, kuriems tik būtų įdomi šita šalis.

Jūratė Kušeliauskienė. Mums dar labai yra svarbu auginti lietuviškos tapatybės pojūtį, nes mūsų vaikai neidentifikuoja savęs su lietuviais arba identifikuoja tik iš dalies, aš daugiau kalbu apie savo pradinių klasių amžiaus grupę. Mes siekiame, kad jie identifikuotų save su lietuviais, kad žinotų savo kraštą, šaknis, jaustų pagarbą ir pasididžiavimą savo šalimi ir tuo, kad jie yra dvikalbiai. Taip pat yra vaikų, kurie gyvena trečioje kultūroje, t. y. kai namuose kalba turkiškai, lietuviškai, o gyvena anglakalbėje šalyje. Dvikalbystės tema mums yra labai svarbi, ir ne tik vaikų ugdymo lygmeniu. Lituanistinė mokyklėlė neišmokys ir neužaugins dvikalbių vaikų, prie to turi prisidėti šeima, bet kadangi tėvai dažnai turi mažai žinių šiuo klausimu, neturi su kuo apie tai pasikalbėti, kur pasidomėti,

paskaityti, tai mūsų misija būtų pagelbėti tėvams, vaikams ir diskutuoti šiomis temomis kartu.

Galbūt mokyklėlėje vyksta ir papildoma veikla, pavyzdžiui, tautinių šokių, dainavimo, tautodailės ir pan. Kokie renginiai, šventės mokyklėlėje jau įvyko?

Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Šiuo metu mums trūksta tokių gebėjimų turinčių žmonių, šiuos aspektus iš dalies apima krašto pažinimo pamoka. Jeigu mes tik turėtume žmonių, kurie moko šokti, dainuoti, pinti, drožti ir taip gali supažindinti vaikus su Lietuvos kultūra, būtų puiku. Mano vyras turi šiek tiek žinių apie lietuvių liaudiškus šokius – yra juos šokęs, jo mama Australijoje taip pat yra mokiusi vaikus šokti. Todėl dabar prašau vyro, kad tokia lietuvių liaudies šokių pamoka, nors ir epizodinė, mokykloje įvyktų.



Pasiruošimas Užgavėnėms

Vienas iš mūsų pirmųjų mokykloje organizuotų renginių – Užgavėnės,

supažindinome vaikus su Užgavėnių tradicijomis, kepėme blynus, žaidėme Užgavėnių žaidimus. Taip pat spalio pabaigoje buvo surengta stovykla vaikams ir tiems, kuriems mūsų veikla pasirodė įdomi. Didesnis numatomas renginys – mokslo metų pabaigos šventė. Tai tokie mokyklai aktualūs renginiai.





Su kokiais iššūkiais susiduria užsienio lituanistinės mokyklos?

Jūratė Kušeliauskienė. Mums visada reikia spęsti patalpų klausimą. Nuomojamės

patalpas, ir nors ne visada visos grupės sutelpa, patalpos nėra labai gerai pritaikytos mūsų veiklai, bet didžiulės problemos nematome, dirbame kaip galime, natūraliai priimame visus iššūkius. Aišku, visada kyla iššūkių į mokyklą atėjus naujiems mokiniams. Tada reikia greitai įjungti į darbą asistentus, nes norisi, kad nauji mokiniai neatsiliktų moksle, pasivytų savo grupes, gautų pakankamai dėmesio, pagalbos, bet vėlgi tai greitai išsisprendžia. Būtų problema, jeigu kas iš mokytojų norėtų išvykti, bet, aišku, čia nereikia prisifantazuoti. Šiuo metu neturime didelių problemų ar iššūkių, su viskuo susidorojome, viskas pavyksta sklandžiai, net karantino metu mes greitai persiorientavome ir viską perkėlėme į virtualią erdvę, todėl pamokos nenutrūko.

Pasidalinkite patirtimi, kaip kuriama lituanistinė mokykla, kokie yra pirmieji žingsniai. Nuo ko pradėti? Ką patartumėte norintiems įkurti lituanistinę mokyklą?

Jūratė Kušeliauskienė. Patarčiau susisiekti su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Užsienio lietuvių lituanistinio švietimo skyriumi, su ten dirbančiais žmonėmis, kurie suteikia daug informacijos, pataria. Pradžioje, kai galvojau apie mokyklos steigimą, aš net nepagalvojau apie į šią ministeriją, kad mums gali padėti, pakonsultuoti – neturėjau tokių žinių ir niekur internete informacijos apie tai neradau. Man atrodė, kad mes tarsi tam nepriklausome, nes kuriame čia sau Australijoje, o paskui, kai jau kreipiamės, viskas ėjosi kaip sviestu patepta, pradėjome gauti laiškus su aktualia, naudinga informacija, įvairius kvietimus.

Ingrida Peleckaitė-Radzivanienė. Mano patarimas būtų pranešti apie save Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, kad mes tokie esame, galbūt jie turės praktinių patarimų, kaip geriau įsteigti mokyklą konkrečioje šalyje, jie turi daug praktikos, su daug kuo bendradarbiauja. Kitas dalykas – nuspręsti ir įsivertinti, koks jūsų mokyklos juridinis statusas toje šalyje bus, ir įvertinti, kaip sudėtinga jį gauti, pasiekti. Mes norėjome veikti oficialiai toje valstybėje, kurioje dirbame, todėl įsteigėme ne pelno siekiančią organizaciją, bet yra ir tokių lituanistinių mokyklų, kurios jokio statuso nesiekia, puikiai moko, nieko joms daugiau nereikia. Mes dar atlikome apklausą, ar yra lituanistinės mokyklos poreikis, ir kai gavome grįžtamąjį ryšį – mums tarsi kažkas užsižiebė. Dabar manome, per daug nesigiriant, kad darome labai gerą ir reikšmingą darbą.

Lituanistinės mokyklos „Baltų šalelė“ archyvo nuotraukos

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.